

Список використаних джерел:

1. Фінансовий ринок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Фінансовий_ринок.
2. Соловійов В. М. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни: Моделювання складних систем / В. М. Соловійов, О. А. Сердюк, Г. Б. Данильчук. – Черкаси: Брама-Черкаси, 2016. – 194 с.

Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент В. С. Денисенко

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ

О. В. Паламарчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ефективне формування і управління інвестиційним портфелем як сукупності активів є однією з головних проблем в сучасній теорії інвестицій. Управління портфелем передбачає планування, аналіз та регулювання його складу для досягнення інвестиційних цілей. Інвестиційними цілями можуть бути: висока прибутковість, безпека вкладень, ліквідні активи.

Метою роботи є аналіз особливостей формування оптимального інвестиційного проекту.

Основне завдання портфельного інвестування – поліпшити умови інвестування, надавши сукупності цінних паперів такі інвестиційні характеристики, які недосяжні з позиції окремо взятого цінного паперу і можливі тільки при їх комбінації.

Тільки в процесі формування портфеля досягається нова інвестиційна якість із заданими характеристиками. Таким чином, портфель цінних паперів є тим інструментом, за допомогою якого інвестор забезпечує необхідний рівень доходу при мінімальному ризику [1].

Основними принципами формування інвестиційного портфеля є безпека і прибутковість вкладень, їх стабільне зростання, висока ліквідність. Під безпекою розуміються невразливість інвестицій до потрясінь на ринку інвестиційного капіталу та стабільність одержання доходу. Ліквідність інвестиційних цінностей – це їх здатність швидко і без втрат в ціні перетворюватися в готівкові гроші.

Жодна з інвестиційних цінностей не володіє всіма перерахованими вище властивостями. Тому неминучий компроміс. Якщо цінний папір надійний, то дохідність буде низькою, так як ті, хто пропонує надійність, будуть пропонувати високу ціну. Головна мета при формуванні портфеля полягає в досягненні найбільш оптимального поєднання між ризиком і доходом для інвестора. Іншими словами, відповідний набір інвестиційних інструментів покликаний знизити ризик втрат вкладника до мінімуму й одночасно збільшити його дохід до максимуму.

Розглядаючи питання про формування портфеля, інвестор повинен визначити для себе значення основних параметрів, якими він буде керуватися. Стан ринку і можливості інвестора визначають вибір його інвестиційної стратегії.

У портфель обов'язково повинні входити різні за ризиком та дохідністю елементи. Причому, в залежності від намірів інвестора, частки різнодохідних елементів можуть варіюватися. Це завдання впливає із загального принципу, який діє на інвестиційному ринку: чим вищим потенційним ризиком володіє інструмент, тим більш високий

потенційний дохід він повинен мати, і, навпаки, чим нижчий ризик, тим нижча ставка доходу.

У процесі формування портфеля цінних паперів інвестор повинен визначитися зі структурою портфеля, тобто вибрати оптимальне співвідношення конкретних видів цінних паперів в портфелі.

Процес формування портфеля цінних паперів можна розбити на наступні етапи. На першому етапі інвестором аналізується інформація про стан економіки в цілому, про окремі галузі економіки, інвестиційні компанії, банки, пайові фонди. На її підставі робляться припущення з приводу зростання або зниження цін на ті чи інші папери, спроба оцінити рівень інфляції в країні, зміни в грошовому обігу, ймовірні потреби держави у фінансуванні, вплив на курс валюти та ін.

Підсумком першого етапу є список цінних паперів, найбільш дохідних і найменш ризикованих для включення в портфель в певний період часу.

На другому етапі проводиться аналіз окремих сегментів ринку цінних паперів для виявлення найбільш сприятливих для інвестування на даний момент, аналізується стан емітентів, в фінансові інструменти яких інвестується капітал. При аналізі компаній вивчаються фінансові аспекти і майбутня комерційна життєздатність самої компанії, розрахунок прибутків і збитків, баланс, аналіз грошових потоків, результати діяльності компанії в минулому і прогнози на майбутнє.

Портфель інвестора може складатися з цінних паперів (акцій) однієї компанії, якщо метою інвестора є бажання стати співвласником компанії і при цьому отримувати дивіденди. Якщо переслідується мета заробити на спекуляції від операцій з цінними паперами, то інвестор і формує свій портфель з цінних паперів, на яких можна заробити. Завдання інвестора в цьому випадку буде полягати в тому, щоб купувати недооцінені в певний момент цінні папери, чия ринкова ціна на момент покупки нижче дійсної, і позбавлятися вчасно від переоцінених паперів і тим самим отримувати в перспективі певний прибуток.

Якщо інвестор хоче отримати гарантований дохід, то грамотно сформований портфель боргових зобов'язань може приносити інвестору досить надійний і значний дохід. Якщо інвестувати всі гроші в якийсь один вид фінансових активів, то такий однорідний за змістом портфель буде нести високу норму ризику. Виходячи з цього, дуже важливо при формуванні портфеля цінних паперів застосовувати диверсифікацію капіталу. Важко заздалегідь припустити, які папери будуть рости, а які знижуватися або залишатися без змін. Чим більше акцій різних компаній в портфелі інвестора, тим більше шансів у інвестора отримати прибуток.

Можливість спільного банкрутства двох фірм залежить від того, наскільки корельована між собою їх операційна діяльність. Можливість спільного банкрутства буде вище у фірм, що знаходяться в схожих умовах і діючих в одній галузі. При інвестиційному характері портфеля в нього можуть входити довгострокові цінні папери великих промислових компаній та інших перспективних галузей, у яких в перспективі передбачається зростання виробництва і, відповідно, зростання ціни на цінні папери.

Внесення, наприклад, до портфелю акцій забезпечує інвестору зростання вкладень за рахунок, як підвищення курсової вартості акцій, так і виплати дивідендів. Акції молодих підприємств можуть бути об'єктом біржової спекуляції. Їх ціна може зростати в декілька разів, якщо вони відносяться до перспективних.

При формуванні портфеля цінних паперів особливої важливості набуває питання про кількісний склад портфеля. Відповідно до теорії інвестиційного аналізу проста диверсифікація, тобто розподіл коштів портфеля за принципом не вкладати всі кошти в активи одного підприємства, нітрохи не гірше, ніж диверсифікація по галузях. Крім того, збільшення різних активів, тобто видів цінних паперів, що знаходяться в портфелі, веде до зменшення портфельного ризику. Однак надмірне збільшення складу портфеля недоцільно, тому що може виникнути ефект зайвої диверсифікації.

Зайва диверсифікація може призвести до таких негативних результатів:

- неможливість якісного портфельного управління;
- покупка недостатньо надійних, дохідних, ліквідних цінних паперів;
- зростання витрат, пов'язаних з пошуком цінних паперів;
- високі витрати з купівлі невеликих дрібних партій цінних паперів і т.д.

Витрати з управління надмірно диверсифікованим портфелем не дадуть бажаного результату, оскільки дохідність портфеля навряд чи буде зростати більш високими темпами, ніж витрати в зв'язку з надмірною диверсифікацією.

Сучасна теорія портфеля, запропонована Марковіцем, Шарпом, Тобіном та іншими стверджує, що сукупний рівень ризику може бути знижений за рахунок об'єднання ризикових активів в портфелі [2]-[3]. Теорія портфеля призводить до висновків:

- для мінімізації ризику інвесторам слід об'єднувати ризикові активи;
- рівень ризику по кожному окремому виду активів слід оцінювати не ізольовано від інших активів, а з урахуванням їх впливу на загальний рівень ризику портфеля інвестицій.

Наявність величезної кількості чинників, що безпосередньо або побічно впливають на динаміку котируваних емітентів, не дозволяє однозначно спрогнозувати і скоротити до нуля ризик втрати інвестицій, але звести його до мінімуму з оптимальною прибутковістю можливо за рахунок використання класичних та сучасних методів та моделей побудови оптимальних інвестиційних портфелів.

Список використаних джерел:

1. Уильям Ф. Шарп, Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бейли. Инвестиции. – 5-ое издание. – М., Инфра-М, 2004.
2. Markowitz H. Portfolio selection// Journal of Finance. 1952, vol.7, № 1.
3. Sharp W. Simplified model for portfolio analysis// Management Sciences.1963, vol.9, № 2.

Науковий керівник: к.ф.-м.н., доцент В. С. Денисенко

МІСЦЕ УКРАЇНИ В СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Т. С. Петренко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасний світовий суспільний розвиток характеризується посиленням зв'язків і взаємодією між країнами. Жодна країна світу не може повноцінно розвиватися, якщо не задіяна до світогосподарських зв'язків.

Сучасне світове господарство — це сукупність національних економік, що перебувають у тісній взаємодії і взаємозалежності, глобальний економічний організм, підпорядкований об'єктивним законам ринкової економіки.

Для того щоб дослідити роль та місце України в світовому господарстві, варто проаналізувати п'ять основних індексів, а саме: індекс глобальної